

BUGUNGI ZAMONAVIY MODADA USLUBLAR VA ULARNING TAHLILI

Orakbayeva Muslima Ibrayim qizi

Qarshi davlat universiteti talabasi

e-mail: Orakbaevamuclima@gmail.com

ANNOTATSIYA: *Moda faqat kiyimda muhim fursatlarini namoyishchisi bo'lmagan balki, zamonaviy jamiyatda ijtimoiy va iqtisodiy munosabatlarning boshqaruvchi sifatida bo'ladi. Moda inson madaniyatining o'ziga xos fenomeni sifatida san'at sohasida va kiyimda estetik ideal va didni o'zgarishi bilan bog'liq estetik hodisa sifatida tahlil etiladi. Moda tadqiqotchilari modani ijtimoiy va psixologik fenomen sifatida tahlil etishgan, uni paydo bo'lishiga va rivojlanish sabablarni va uni ta'sirida ro'y beradigan ijtimoiy, iqtisodiy va madaniy oqibatlarini ko'rib chiqishgan.*

KALIT SO'ZLAR: *Moda, klassik uslub, Shanel uslub, san'at, dizayner, kiyim, mato, stilist, uslublar, zamonaviy moda,*

Zamonaviy modaning juda tez va jadal rivojlanib borayotganini hatto kundalik turmushimizda ham ko'rishimiz mumkin. Moda taraqqiyoti ijtimoiy-tarixiy hodisalari bilan bog'liqligini esa har kun, har soniyada kuzatamiz. Modani darhol o'zgarishlariga ijtimoiy va siyosiy o'zgarishlar, yirik tarixiy o'zgarishlar, san'at, fan va texnikadagi tub o'zgarishlar sabab bo'ladi. Jamoaning e'tiborini o'ziga tortadigan barcha siyosiy hodisalar modada yangi standartlar va namunalarni paydo bo'lishiga sabab bo'ladi.

Xalqaro aloqalarni va ommaviy axborot vositalarni rivojlanishi, xalqaro bozorni shakllanishi ham modani rivojlanishiga asos yaratadi. Dizayn olamida moda – shunday uslubga aylandiki, radio, televideniye, global kompyuter tarmog'i bu jarayonga o'z hissasini qo'shdi. Ular yodamida yer yuzida yangi moda to'g'risida ma'lumot tez vaqtda ma'lum bo'ladigan bo'ldi.

Kiyim ommabop ishlanishi, ommabop madaniyatni shakllanishi modani asosini barpo etdi. Yangi moda standartlari va namunalari barcha ijtimoiy guruhlar uchun yaxshi omil bo'ldi, chunki zamonaviy ishlab chiqarish imkoniyatlari yangi modani tez ishlab chiqarishga va iste'molchilarga taqdim etishga imkon beradi. Ommaviy axborot vositalarini rivojlanishi ham yangi moda paydo bo'lgani to'g'risida ma'lumot olishga imkoniyat beradi.

Aynan biz bo'lajak, Yengil sanoat mutaxassislari uchun moda olamidagi o'zgarishlar yoki yangiliklar juda muhim ahamiyatga ega. Aslida moda nima? Yoki moda, deganda nimani tushunamiz yoki nimani ko'ramiz? Aynan shu savollarga javobni ustozim, Dizayner-texnolog Ma'mura Suvonovani ma'ruzalarini tinglab, yengil sanoat mutaxassislarimiz adabiyotlaridan foydalangan holda javob bermoqchiman.

Moda- meyor, qoida. Moda-hozirgi zamonaviy jamiyatimizda ommabop xulq shakllaridan biri. Moda- bu o'ziga xos usul. Moda insonni atrofidagi barcha buyum muhitiga ta'sir etadi, ya'ni magazinlar bezagiga, maishiy buyumlarga, ommabop

bayramlarga va tomosha maydonlariga va boshqalar. Ammo, ko'pincha moda insonning tashqi ko'rinishida aks etadi: liboslarida, soch turmagida, makiyajida, buyumlariga.

Modaning har bir namunasi uni muxlislariga muayyan maqsadga erishishga, intilishiga, zamonaviy ko'rinishga yoki ommalar orasida ajralib turishiga, atrofdagi insonlarga o'zi to'g'risida ma'lum ma'lumot berishiga imkon beradi. Bu holat ayniqsa xotin- qizlar orasida m'lum va mashhurdir. Ayollar liboslarida modaning o'rnini beqiyosdir.

Bugungi kunning modasi haqida gapiradigan bo'lsak, ayollar doimo moda olamida yetakchidir. Ular har soat, har soniyada moda bilan birga harakatda. Modada yangilik - bu avvalgi modaga nisbatan yangi g'oyalardir. Zamonaviylikning qiymati modani muxlisiga o'zini his qilishga va tez o'zgarib, zamonga moslashishga imkon beradi. Zamonaviy moda deb, turli xil uslublardan foydalanib, aralashtirib, kiyimlar kiyib yurishgan yoshlarimiz bugungi kunning modasini o'ylab topishmoqda. Aslida, har bir libos o'ziga xos uslubiga ega. Masalan, Koko Shanel uslubi - bu erkin ayolning elegant amaliy uslubidir. Tviddan kostyumlar, qora duxobadan kichkina kuylaklar va yaltiroq bashang liboslar, o'z davrining klassikasi deb xisoblagan. Fransuz dizayneri Gabriel Shanel esa, nafis bichimli ayollarni korsetlardan voz kechishga va shimni go'zallik ramzi qilishni majbur qilgan. Bu uslubni oddiy, go'zal va internatsional uslub hisoblagan. Madam Shanel kostyumida o'z fikrini shunday izohlaydi: "Men modaga qarshiman, chunki u tez o'tib ketadi, bahor kelgani uchun kiyimlarni tashlanganini ko'rishga toqatim yo'q". Uning bu fikrlari o'zi uchun juda muhim hisoblagan va o'zining fasonlariga alohida urg'u bergan.

Shanelning kostyumi to'g'ri yoki nim yopishgan siluetli, bel chizig'i tabiiy holda va o'rta kenglikda o'tqazma yeng, yoqali yoki yoqasiz, qopqoqli qoplanma chuntakli, yirik tugmali. Bezagiga maxsus e'tibor bergan: yengning shlitsasida uch tugmadan kam bo'lmasligi kerak, zarli yoki kumush, jun, to'r tasma. Shanel buyumlarni klassik uzunligi - tizzani sal berkitgan. Nafis elementlari zanjirli belbog'lar, brelokalar, bantlar, tug'nog'ichlar, sumkalarni zanjirlar bilan bezatdi. Shanel o'zining noodatiy uslubi bilan hammani o'z liboslariga jalb qila oladi. Shu qatorda o'zimni ham.

Uslublar haqida gapirar ekanman, bugungi zamonaviy modada menga, eng yoqadigan uslub bu klassik uslubdir. Chunki men ta'lim olayotgan Qarshi Davlat Universitetimizda talaba-yoshlarimizni kiyinish uslublari aynan klassik uslubda va bu hammamizga birdek yoqadi. Klassik uslub oddiy va ishbilarmon uslub bo'lib, modaga deyarli sig'inmaydigan, deyarli o'zgarmaydigan, hamma talaba-yoshlarga, professor-o'qituvchilarga ham yoqadigan elegant uslub. Klassik uslub - bu ko'zga tashlanmaydigan juda oddiy siymo, e'tiborni o'ziga sifati bilan tortadi.

Bir so'z bilan aytganda modadan qolmaydigan, modasi o'zgarmaydigan uslubdir. Aynan shu uslubda kiyinishda ranglarga alohida e'tibor beraman, chunki, to'q rangli klassik uslubdagi liboslarni ya'ni ko'zga tez tashlanadigan ranglardan qochib, ko'zni charchatmaydigan va eng muhimi o'zim uchun qulay bo'lgan kiyimlarni kiyishga harakat

qilaman. Bu esa sifatli ta'lim olish jarayonlarida ijobiy natijalarga erishishimda yordam beradi.

Mustaqillikka erishganimizdan so'ng xorijiy mamlakatlar bilan aloqalar kuchaydi. Xorijdan kelgan mahsulotlar mahalliy mahsulotlarga raqobatdosh bo'lgani bois, buyumlar dizayniga, kiyimlar uslubiga katta e'tibor beriladigan bo'ldi. Kiyim iste'mol va ommabop chiqariladigan buyum bo'lgani bois, kiyim dizayneri asosan sanoatga oid kolleksiyalarni yaratadi. Bunday mutaxassislarni kiyim dizayneri yoki "stilist" deb atashadi. Aynan dizaynerlarimiz, bugungi yoshlarimiz orasidagi zamonaviy modaga ko'proq e'tibor bergan holda, liboslarimizni konstruktiv yechimini, matosini va siymosini belgilaydigan va eng muhimi insonni o'ziga xos estetik didini ifodalaydigan liboslar yaratishlarini bugungi kunning muhim shartlaridan biri deb hisoblayman.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

- 1.Xasanboyeva G.K. Libos dizayni. Ma'ruza matni -T.: TTESI, 2011.
- 2.X.X.Kamilova,N.A.Isaxojayeva, K.R.Fuzailova "Kostyum kreativ grafikasi"2017.
- 3.Xasanboyeva G.K. , Krimova O.I. "Kiyim modelini ishlash va konstruksiyasini tayyorlash" T. "O'qituvchi", 1990. TTESI.
- 4.Xasanboyeva G.K. "Kompozitsiya asoslari" Ma'ruza matni.